

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Hlušíkem, Ph.D. ve věci

žalobce: **S. G.**
státní příslušnost Gruzie

zastoupeného advokátem Mgr. Faridem Alizeyem
sídlem Stodolní 834/7, 702 00 Ostrava

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 8. 2023, č. j. OAM-476/LE-VL17-ZA22-2023, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR ze dne 8. 8. 2023, č. j. OAM-476/LE-VL17-ZA22-2023 **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou ze dne 25. 8. 2023 domáhal přezkoumání shora uvedeného rozhodnutí žalovaného (dále také jen „napadené rozhodnutí“), kterým nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).
2. Žalobce se závěry žalovaného nesouhlasí, odůvodnění napadeného rozhodnutí považuje za formální, stručné, nedostatečně odůvodněné a nepřezkoumatelné.
3. Žalobce namítl, že mu ze strany žalovaného nebylo poskytnuto náležité poučení ve vztahu k povinnostem žadatele v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, což vedlo ke zkrácení jeho práv a k zamítnutí jeho žádosti bez náležitého posouzení. Žalobce z důvodu neznalosti podmínek pro udělení azylu a doplňkové ochrany nedostatečným způsobem vysvětlil v průběhu pohovoru důvody, které jej vedly k opuštění své vlasti a z jeho žádosti tak žalovaný učinil zjednodušený závěr, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany toliko z důvodu legalizace svého pobytu v ČR. Takový závěr je podle žalobce předčasný. Žalobce dále považuje napadené rozhodnutí za nedostatečně zdůvodněné ve vztahu k otázce, zda mu hrozí nebezpečí v případě návratu v souvislosti s jeho vycestováním, pobytem v ČR a žádostí o mezinárodní ochranu.
4. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Zdůraznil, že při rozhodování vzal v úvahu všechny skutečnosti tvrzené žalobcem a shromáždil adekvátní informace o situaci v zemi původu.
5. Co se týče poučení, to žalobce obdržel v příslušné jazykové mutaci (v ruštině). Převzetí poučení žalobce potvrdil svým podpisem. Není tedy pochyb, že poučení převzal. Pokud měl dále jakékoli pochybnosti, mohl kontaktovat právní službu docházející do ZZC Vyšší Lhoty či sociální službu a v jakémkoli okamžiku důvody své žádosti v celé své šíři správním orgánu předestřít. K otázce převzetí poučení žalovaný ověřil dotazem na příslušnou osobu, která výzvu k poskytnutí údajů a poučení v ZZC předávala, že v případě možnosti doručování listin na místě tak žalovaný činí v souladu se zákonem a v souladu se zásadou hospodárnosti řízení.

Zjištění z obsahu správních spisů

6. Ze správních spisů soud zjistil, že žalobce dne 16. 4. 2023 požádal o udělení mezinárodní ochrany v ZZC Vyšší Lhoty. Ve spise je založena listina (na č. l. 17), nazvaná „Výzva k poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany“; na této listině je ve spodní části uvedeno: „Předvolání a poučení pro žadatele o mezinárodní ochranu převzal“ a nečitelný podpis.
7. Dne 19. 4. 2023 poskytl žalobce údaje ke své žádosti o mezinárodní ochranu, kdy uvedl, že v ČR žil předtím cca 3 roky nelegálně, pak se vrátil do Gruzie na 24 dnů, poté opět přicestoval do ČR. V ČR chce normálně žít a přivést sem rodinu, kterou má v Ázerbájdžánu.
8. V rámci pohovoru ke své žádosti dále uvedl, že o mezinárodní ochranu žádá, neboť zde má práci, dva roky má českou přítelkyni, ta má dceru a žalobce je obě živí, chtějí se vzít. Na otázku, zda je možné, že důvodem jeho žádosti je snaha o získání legálního pobytu žalobce odpověděl, že ano. Chce tady otevřít velký obchod a bude tady žít s přítelkyní i bývalou manželkou, je bohatý a česká přítelkyně s tím souhlasí.

9. Rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 8. 2023 nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana. Žalovaný dospěl k závěru, důvodem žádosti žalobce o mezinárodní ochranu je legalizace pobytu v ČR a možnost sem přivést rodinu z Ázerbájdžánu. Uzavřel, že nejsou naplněny podmínky zákona o azylu pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejich forem.

Posouzení věci krajským soudem

10. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Ve věci rozhodl u ústního jednání dne 14. 10. 2024, ke kterému se žalovaný nedostavil, svou neúčast omluvil a souhlasil s jednáním v jeho nepřítomnosti.
11. U tohoto jednání žalobce zdůraznil, že z obsahu správního spisu nevyplývá, že by se do sféry žalobce dostalo poučení žadatele o mezinárodní ochranu, přičemž poučení je zákonnou povinností žalovaného. Podle žalobce, pokud by se žalobci poučení dostalo, popsal by lépe situaci v zemi původu, když žalobce pochází z ázerbájdžánské části území, kde probíhá v současné době válka a žalobci, který má ázerbájdžánskou příslušnost hrozí v případě návratu nebezpečí.
12. V rámci ústního jednání soud sdělil také obsah emailové komunikace, která byla založena ve správním spise, ze dne 19. 9. 2023, ze které vyplývá, že pověřená zaměstnankyně žalovaného, která za něj jedná v řízení před soudem, Mgr. JR., se obrátila s dotazem na zaměstnankyni OAMP J.H., zda, když žadatelé podepisují ve spodní části výzvy, že převzali předvolání a poučení, mají poučení připravené v jazykových mutacích a dávají jim to do ruky a žadatelé to podepisují. Z uvedeného emailu Mgr. R. dále vyplývá, že ve svém dotazu tučně zvýrazňuje, že se objevuje výtku, že žadatel nedostal poučení a že „je to zase ten jejich výmysl“.
13. Z odpovědi na uvedený dotaz vyplývá, že poučení v příslušné jazykové mutaci se žadatelům dává do ruky zároveň s výzvou k poskytnutí údajů, jeho převzetí pak stvrzují svým podpisem dole na výzvě.
14. Pokud soud provedl u ústního jednání důkaz poučením žadatele o mezinárodní ochranu v českém jazyce, namítl žalobce, že z této listiny nevyplývá, že by žalobce měl být poučen ke sdělení veškerých důvodů, které ho vedly k opuštění země.
15. Z obsahu této listiny soud mj. zjistil, že žadatel o mezinárodní ochranu je poučen o tom, že v rámci poskytnutí údajů k jeho žádosti bude dotazován mj. na důvody, které jej k opuštění vlasti vedly. Dále je žadatel poučen, že v rámci pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany bude mít možnost upřesnit důvody své žádosti a v neposlední řadě, že v průběhu celého řízení o mezinárodní ochraně má žadatel právo hájit své zájmy, tj. uvádět skutečnosti vztahující se k jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, navrhopvat a předkládat důkazy a doručovat OAMP podklady pro vydání rozhodnutí.
16. Podle § 10 odst. 1 zákona o azylu, v rozhodném znění, Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen se na písemnou výzvu ministerstva doručenou nejméně 2 pracovní dny předem dostavit k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Ministerstvo žadatele o udělení mezinárodní ochrany vyzve k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany bez zbytečného odkladu po podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Ve výzvě ministerstvo žadatele o udělení mezinárodní ochrany

písemně poučí v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět, o právech a povinnostech žadatele o udělení mezinárodní ochrany včetně důsledků výslovného nebo mlčky učiněného zpětvzetí žádosti o udělení mezinárodní ochrany a právu kdykoliv se obrátit se žádostí o pomoc na osobu zabývající se poskytováním právní pomoci nebo ochranou zájmů uprchlíků a na Úřad Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky (dále jen „Úřad Vysokého komisaře“). Ministerstvo rovněž poučí žadatele o udělení mezinárodní ochrany o možnosti požádat o informace týkající se průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany, které se vztahují k osobní situaci žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Nelze-li poučení uvést ve výzvě, poučí ministerstvo písemně žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přiměřené lhůtě, nejpozději do 15 dnů ode dne poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

17. Žalobce v průběhu soudního řízení ke své žalobní námitce, že nebyl poučen o průběhu řízení o opakované žádosti, doplnil, že kdyby byl řádně poučen, tak by lépe popsal situaci v zemi původu, když žalobce pochází z ázerbajdžánské části území, kde probíhá v současné době válka a žalobci, který má ázerbajdžánskou příslušnost hrozí v případě návratu nebezpečí.
18. Pokud byla soudem provedena k důkazu listina obsahující předmětné poučení, namítal žalobce, že z této listiny není zřejmé, že by se žalobci takové poučení dostalo.
19. Žalovaný trval na tom, že žalobce byl poučen, což podle žalovaného vyplývá ze správního spisu, kdy na straně 17 spisu stvrdil, že obdržel poučení, které se žadatelům předává v příslušné jazykové mutaci.
20. Krajský soud poté, co ověřil, že na straně 17 správního spisu je uvedeno, že žalobce převzal poučení žadatele o mezinárodní ochranu a nachází se tam také nečitelný podpis, dospěl k závěru, že s ohledem na tvrzení žalobce nelze z uvedeného dovodit, zda žalobce skutečně obdržel poučení, resp., zda byl poučen o právech a povinnostech žadatele o mezinárodní ochranu ve smyslu § 10 odst. 1 zákona o azylu.
21. Žalovaný, který se k ústnímu jednání nedostavil, k námitce žalobce navrhl k důkazu jednak poučení žadatelů o mezinárodní ochranu v českém jazyce a jednak emailovou komunikaci (viz výše), která byla založena ve správním spise.
22. Ani z uvedených listin však není možné uzavřít, že by žalobci bylo skutečně předáno poučení o jeho právech a povinnostech jako žadatele o mezinárodní ochranu při podání žádosti, či že by mu bylo poskytnuto poučení jiným způsobem. Žalovaný přitom žádné jiné důkazy nenavrhl a žalobce setrval na své námitce, že se mu poučení nedostalo.
23. Nezbyvá tedy než uzavřít, že nebylo v řízení prokázáno, že by žalobce byl poučen o právech a povinnostech žadatele o mezinárodní ochranu.
24. Zbývá tedy posoudit, jaký vliv má uvedený závěr soudu na zákonnost napadeného rozhodnutí.
25. Jak vyplývá ze shora citovaného § 10 odst. 1 zákona o azylu, je povinností žalovaného poskytnout žadateli o mezinárodní ochranu poučení o jeho právech a povinnostech. Soudem bylo z obsahu poučení předloženého žalovaným, že žadatel se v něm mj. poučuje o tom, že v rámci poskytnutí údajů k jeho žádosti bude dotazován mj. na důvody, které jej k opuštění vlasti vedly. Dále je žadatel poučen, že v rámci pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany bude mít možnost upřesnit důvody své žádosti a v neposlední řadě, že v průběhu celého řízení o mezinárodní ochraně má žadatel právo hájit své zájmy, tj. uvádět skutečnosti

vztahující se k jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, navrhopvat a předkládat důkazy a doručovat OAMP podklady pro vydání rozhodnutí.

26. Krajský soud proto dospěl k závěru, že jestliže nebylo prokázáno, že by žalobce byl poučen o uvedených skutečnostech, zejména pak o právu po celou dobu řízení uvádět skutečnosti vztahující se k jeho žádosti, jedná se o natolik závažnou vadu řízení, že tato vada mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť nelze vyloučit, že pokud by byl žalobce řádně poučen, skutečně by obsah jím tvrzených důvodů žádosti o udělení mezinárodní ochrany mohl být odlišný, resp. širší a mohl by se vztahovat, jak žalobce tvrdil, i k jeho ázerbájdžánské národnosti a konfliktu v oblasti původu žalobce.
27. Nad rámec uvedeného má krajský soud za potřebné učinit poznámku, že námitka nedostatku poučení žadatelů o mezinárodní ochranu není žádným „výmyslem“, jak prezentuje pověřená zaměstnankyně žalovaného, ale zcela relevantní žalobní námitkou, která se nad to ukázala jako důvodná.

Závěr a náklady řízení

28. Krajský soud tedy z uvedených důvodů napadené rozhodnutí pro vady řízení zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém tento bude vázán právním názorem uvedeným v tomto rozsudku ve smyslu § 78 odst. 5 s.ř.s. V dalším řízení žalovaný žalobce nejprve opětovně procesně přijatelným způsobem poučí ve smyslu § 10 odst. 1 zákona o azylu o jeho právech a povinnostech. V návaznosti na toto poučení poskytne žalovaný žalobci dostatečný prostor pro sdělení důvodů, pro které žádá o mezinárodní ochranu. Až v závislosti na reakci žalobce přistoupí žalovaný opětovně k přezkoumání žádosti.
29. Jelikož shledal krajský soud důvodnou žalobní námitku absence poučení žalobce o jeho právech a povinnostech žalovaným, nezabýval se ostatními žalobními námitkami, neboť při existenci zjištěné vady řízení je jejich vypořádání zcela předčasné.
30. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce byl sice v řízení úspěšný, avšak samotnému žalobci náklady řízení nevznikly. Zástupce žalobce byl žalobci ustanoven a o jeho odměně bude rozhodnuto samostatným usnesením. Soud tedy výrokem II. tohoto rozsudku žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je přípustná** kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 14. října 2024

JUDr. Petr Hlušík, Ph. D.
samosoudce